

კვირა, 17 ივნისი, 1901 წ.

კვირა, 17 ივნისი, 1901 წ.

გაყვანილობა:

მან. კ.	თვე	მან. კ.
10	6	6
9 50	5	5 50
8 75	4	4 75
8	3	3 50
7 25	2	2 75
6 50	1	1 50

ივერიის

ნიკოლოზის ქუჩა, № 21.

ტფილისი.

გაყვანილობა დასაბარებლად
 და განცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიმართონ რედაქციის და წერა-კითხვა განყოფილების კანცელარიას. ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ 16 კაპ., მეოთხეზედ—8 კაპ.

კალკ ნომერი—ერთი შაური
 "ივერიის" ტელეფონი № 227.

"ივერიის" ტელეფონი № 227.

საფთავი საქონლით მოვაჭრე

ამიერ კავკასიის ფარმაცევტთა ამხანაგობის

დ მ კ რ

იმყოფება ტფილისში მუხრანთან ქუჩაზე, ქალაქის სამკურნალო გვერდზე. ამხანაგობა, სამკურნალო წამლებისა და საღებავების მასალა-იარაღის გარდა, ჰყიდის ავადმყოფთა მოსავლელ და ოჯახში სახმარებელ ყოველ გვარ საქრო საგნებს: სარეცხისათვის, სამკვლელებისათვის, ქურქებისათვის და სხვ.
 დეპოში ბლომად მოიპოვება აგრეთვე საზღვარ გარეთისა და რუსეთის ცნობილ ფირმების პარფიუმერია და კოსმეტიკა (საპირფარეშო სამკაული).
 ქალაქს გარედ მცხოვრებთ შეუძლიანთ ფოსტითაც დაიბარონ რაც დასჭირდებათ (თუნდ მცირედიც იყოს) და ფასი ფოსტაშივე გადაიხადონ.

გ ა ნ ყ ა ფ ი ლ ე ბ ა

სასახლის ქუჩაზე, დ. წ. სარაჯიშვილის სახლში.
 ადრესი ფოსტისა: Тифлиς, т-во Фармацевтовъ—провизору Алхазову.
 (100—43—48)

"ივერიის" რედაქციისაბან.

ვისაც ქსურს, პირველ იულისიდან გასეთის გზაზე ან მოქსონს, უნდა წარმოადგინოს გასეთის სვედრი ფული ივლინისავე პირველ რიცხვამდე.

ტფილისის სათავად-ახნაურთა ბანკის

გამგეობისაგან

1898 წლის 25 მაისს უმაღლესად დამტკიცებულ სახელმწიფო საბჭოს იმ დადგენილებისა, რომელიც ტფილისის სათავად-ახნაურთა საადგილობრივ ბანკის ყოფილ დამფუძნებელთა მიერ ამ ბანკის დასაარსებლად შეტანილ ფულის უკან დაბრუნებას შეეხება, და აგრეთვე 1900 წლის 8 მაისს ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებული წესების მე-7 მუხლის ძალით, ტფილისის სათავად-ახნაურთა საადგილობრივ ბანკის გამგეობისაგან ამითი აცხადებს, რომ ის, ვისაც აქვს გადასაცემ წარწერით მიტანილი უფლება თავადთა აღექვანდრე, ივანე და მიხეილ გიორგის ძეთა ბებურ-ვანანძეების მიერ, ზემოხსენებულ ბანკის დასაარსებლად შეტანილ (500) მანეთის შეტანილ ფულის უკანვე მიღებისა და ბარათი უქირავეს, ვალდებულია ეს ბარათი ბანკს წარმოუდგინოს ექვსი თვის განმავლობაში ამ განცხადების დაბეჭდვის დღიდან. წინააღმდეგ შემთხვევაში იგი სამუდამოდ დაპირდაპირდება ბანკის მიღების უფლებას იმ ბარათით, და ეს ფული უნდა დასახლებულ თავადთა ბებურ-ვანანძეთა, ან მისთა მემკვიდრეთა საკუთრებად ჩაიჯღოს.
 (3—5.—2)

გამგეობის თანადასწრებით დანიშნულია

საქვარი ვაჭრობა,

რომელზედაც იჯარით გაიცემა ქალაქის მიწის ნაკერი, რომელიც ქალაქ ფოთის მე-67 კვარტალში მდებარეობს № 631, ზომით ას ოცდაათი ოთხ-კუთხი საყენი, სიგრძით—გაგარინის ქუჩაზედ—ხუთი საყენი, ხოლო სიგანით—26 საყენი; საზღვრები: აღმოსავლეთით—გაგარინის ქუჩა, დასავლეთით—ბოტენკოს ადგილი, სამხრეთით—გ. წილოსანის ადგილი და ჩრდილოეთით—ს. იმედიშვილის ადგილი. (3—5.—2)

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა (კუკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ) ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველდღე, კვირა დღეებს გარდა.
დილაობით:
 ბ. ა. ნავასარდიანი. 11—12 ს. საღებავთა, ვენერიული (სიფილისი) და საზარდეს ავადმყოფობანი.
 გ. მ. ჩაქვანი. 9—10 საათ. სნეულბანი: თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.
 ზ. ა. პაპანასიანი. დილის 11—12 საათ. ქალთა და ბავშვთა სენით ავადმყოფებს.
 კ. ი. გუგუშვილი. 12—1 საათ. ყურისა, ყელისა, ცხვირის ავადმყოფობისა.
 ა. ზ. კანაბეკიანი. 1—1 1/2 ს. შინაგანისა და ბავშვებისა.
სალამობით:
 ნ. ნ. რასტვორნიკოვი. 6—7 ს. საქირურგო და კანისა.
 გ. ა. თარხანოვი. შინაგან და ბავშვების ავადმყოფობისა, 7—8 ს. და აუტრის ყვავილს კვირაობით 9—10 ს.
 ბ. ა. ნავასარდიანი. 7 1/2—8 ს.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური. დარიგების უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

ო. ტ. არგანატაია. 11—1 დღე. გაუკეთებს სახლში მსურველთ „მასსაქს“, აუტრის ყვავილს და გამართავს საექიმო გემნასტიკას ექიმის დანიშნებით.

დირექტორი სამკურნალო დეპარტამენტი შედის ნავასარდიანი.
 Первая частная лечебница—д-ра Навасардиана.
 Тифлиς, противъ памят. Воронцову.

ტფილისის კერძო სამკურნალო

მიხეილ გუგუშვილისა, კუკია, ნიკოლოზის ქუჩა; სახლი სავანისა, № 21 (ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ).
 ტელეფონი № 274.

ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.
დილით:

გ. ა. ჭაჭანაძე—კბილის სნეულბანი, 8—10 საათ.
 მიხეილ გუგუშვილი—ნერვებისა და წამლობა ელექტრონით—9—10 საათ.
 ნ. ა. მუხანაძე—ყურისა, ყელისა და ცხვირისა—11—12 საათ.
 ა. ზ. ახალაშვილი—კბილის სნეულბანი. 10—12 საათ.
 ა. მ. შატავაძე—თვალის 11—12 საათ.
 ექიმი ქალი მ. ს. ბაქრაძე—ბავშვებისა 11—12.
 დ. ა. გუგუშვილი—ნერვებისა და შინაგანი. 12—1 საათ.
 ე. გ. ფედოროვი—შინაგან და ბავშვებისა—1—2 ს.
 გ. დ. მარკვეანი—საქირურგო—12 1/2—1 1/2 საათ. სამუშაოობით 3—4.
 ა. დ. ბუგაშვილი—სიფილისისა, კანისა და საზარდესი—1 1/2—2 ს.
ს ა ლ ა მ ბ ი თ ი:
 ა. ნ. თუმანიშვილი—დედათა სნეულბანი—5—6 საათ.
 ა. ა. ბუგაშვილი—შინაგანის (სტრომატის ავადმყოფობანი) და მიკრო-ქიმიური გამოკვლევანი 5—6 საათ.
კვირაობით:
 გ. გ. მადლაშვილი—10—12 ს. შინაგან ავადმყოფობათა.
 სამკურნალოს აქვს საწოლი ოთახები.
 ფასი რჩევა-დარიგებისა 50 კ., ოპერაციები—მორიგებით. კრაოტი 4 მ. დღე და ღამეში. ერთი კრაოტი დარიგებისათვის უფასოა.

ახალი ამბავი

* * მიწად-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს წინაშე შეამდგომლბანი აღუძრავთ

იმპერიის სხვა-და-სხვა ადგილას დაბალ სამწად-მოქმედო სკოლების დაარსების შესახებ. სხვათა შორის შეამდგომლბა აღძრული ასეთის სკოლების დაარსების შესახებ ქუთაისსა და კავკასიაში.

* * საშუალო სკოლის კომისიის მიერ შემუშავებული რეფორმა მაშინ იქმნება განხორციელებული, როდესაც საერო განათლების სამინისტრო მიიღებს პასუხს სხვა-და-სხვა დაწესებულებისაგან, რომელთაც კომისიის დადგენილებანი გავგზავნათ თავიანთ აზრის გამოხატვამდე. შეიძლება ამიტომ რეფორმა შემოღებულ იქმნეს ერთი წლის შემდეგ, 1902—1903 სამოსწავლო წელს. მომავალ სამოსწავლო წელს კი მხოლოდ ერთი ცვლილება იქმნება შემოღებული: საერო განათლების სამინისტროს უკვე გადაუწყვეტია სრულიად მოსპობ ლათინურის ენის სწავლება გიმნაზიის ორ პირველ კლასში.

* * როგორც სავარაუდო დედათა სასწავლებლების კურსი მცირეა დედათა გიმნაზიის კურსთან შედარებით, საერო განათლების სამინისტროს გადაწყვეტილებით, სავარაუდო სასწავლებლებში სწავლა დათავრებული გიმნაზიის მე-8 საველაგოგო კლასში მხოლოდ დამატებით გამოცდის შემდეგ მიიღებენ. დღემდე ამ კლასში შესვლა სავარაუდო სასწავლებლებში სწავლა-დამთავრებული უმზამენოდ შეეძლოა.

* * გზათა მინისტრის ნებართვით კავკასიის გზათა ოლქის გამგეობასთან არსდება კომისია იმით გამოსაცდელად, ვისაც სურთ მიიღონ გზათა ტენიკოსის წოდება. კომისიის თავმჯდომარედ იქმნება კავკასიის გზათა ოლქის უფროსი, ანუ მისი თანამემწე, წევრებად ინტენდენტი: ვანიორსკი და ყალამქაროვი, ამიერ კავკასიის რკინის გზის წარმომადგენელი ალფონსკი, ისაევი და სოკოლოვი. გამოცდა დაიწყება ამ წლის 11 სექტემბერს კავკასიის გზათა ოლქის გამგეობის დარბაზში.

* * წელს ქუთაისის ვაჭთა გიმნაზიაში სწავლა დაუშვებელია სულ 40 ყმაწვილს. ამათგან ქართველია: ზურაბ მაჩაბელი, შალვა მიქელაძე (ორივემ ოქროს მედალი მიიღო), დავით ჯაფარიძე, ფილიპე ჟორჯოლიანი, ნიკ. ქარცივაძე, პავლე ყუფარიძე, ვლადიმერ ოკუჯავა, დავით ციციშვილი, გრიგოლ აბაკელი, კონსტ. ადამია, სილოვან გაბუნია, ისონ ჟორდანი, ვლად. კლდიაშვილი, ვლად. სალარიძე, ვლ. თუმანიშვილი, მიხეილ თუმანიშვილი, მის. ქავკანიძე და ანდრია ჩიჯავაძე.

* * 18 ივნისს კავკასიის მთავარ-მართების მოადგილე ა. ა. ფრეზე ტფილისიდან კოჯორს მიდის საზაფხულოდ.

* * ქალაქ ტფილისის სასწავლებელთა კომისიის უკვე დაუმთავრებია განხილვა მიხეილის სახელოსნო-სასწავლებლის ახალ წესდების პროექტისა, რომელიც მალე წარედგინება ქალაქის გამგეობას განსახილველად.

* * წელს ქუთაისის გუბერნიის სამრეწოლო-საეკონომიკო სკოლების მასწავლებელთათვის უწმ. სინოდს 15,000 მ. გადაუდგია. ამ ფულიდან 8,000 მ. მარტო ქუთაისის მანარის სკოლებს მოჰმარდება.

* * ინგლისელებს შეუძენიათ კიდევ ერთი ნაეთის მწარმოებელი ფირმა მმ. წოვიანოვებისა 2,200,000 მანეთად.

* * კავკასიის გამოფენაზედ ექსპონატების გადასატანად რუსეთის სავაჭრო-სანავოსნო საზოგადოებამ ტარიფი 50% ით შეამცირა, ხოლო თვით ექსპონატებისათვის 40% ით.

* * ამიერ-კავკასიის რკინის გზის მომხმარებელთა საზოგადოების გამგეობის თავმჯდომარედ აურჩევიათ ა. მ. ბუღაგაევი.

* * მკურნალი გუგუშვილი დროებით დანიშნულ იქმნა მკურნალ-დეპუტატად, ხოლო ბ. ნი ავანოვი—ქალაქის საავადმყოფოს ხარფუხის განყოფილების გამგედ. თითოს ჯამაგირი ას-სი მან. დანაშნა თვეში.

* * ამ რამდენიმე ხნის წინაჲ ქ. გორის მცხოვრების მუხრანშიადასათვის გადასცა ვერცხლის ქამარი მოუხმარავს. ქურდობა დაუბრავებიათ გორისავე მცხოვრებ მარამ სასაშვილისათვის. საქმის სასამართლოში გასწავის დროს დაბრუბული უფთილა მოწმეთ, სხვათა შორის, გორის მოქალაქე სანდრო ტეტულაშვილი, რომელსაც უჩვენებია ფიფის ქვეშ, ვითამ მარამ სასაშვილი ქამრის ქურდობაში დაეჭირეს. რადგანც ბრალდება ვერ დაბტკიცებულა, სასაშვილის გამართლებულა. ამის შემდეგ მასუხის გაბაში მიუციათ სანდრო ტეტულაშვილი, როგორც ცრუ მოწმე. ეს საქმე გუშინ ტფილისის ოლქის სასამართლომ განიხილა. ბრალდებულმა განაცხადა სასამართლოში, რომ ჩვენების ჩამორთმევის დროს მთავარი ვეჯაი და არ მასხგის რა ვთქვით. ოლქის სასამართლომ ტეტულაშვილი დამნაშავეთ იცნა და ზოგაერთა განსკუთრებულ უფლებათა ჩამორთმევა და მატომართა გამსწარებელს რაზმში ერთის წლის ვადით გატყავნა გარდაუწვევია.

* * 13 ივნისს ხაშურის სადგურზედ მუშაობის დროს მარჯვენა თვალი დაუშავდა მუშას გიორგი კვერნამეს, რომელიც გაგზავნილ იქმნა ტფილისის რკინის გზის საავადმყოფოში.

კავკასიის მომავალი გამგეობა.

კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო გამოფენის გამგე კომიტეტს უთხოვნია ტფილისისა, ერევნისა და ქუთაისის გუბერნატორებისათვის, მო-

იწვიონ გამოფენაზედ კავკასიის სხვა-და-სხვა ერთა წარმომადგენელი თავისი ერთგულ ტანისამოსით და აგრეთვე ადგილობრივი მოცეკვავენი და სახალხო მომღერალნი. ამასთან სასურველათ უცნობა გამართულ იქმნას გამოფენაზედ ადგილობრივი ფაქტებისა, კარვებისა და სხვა სადგომების ნიმუშები თავიანთის მოწყობილებით, სანადირო იარაღები და სხვანი.

ნობელის ნავთის-მწარმოებელს ფირმას, რომელიც მომავალ გამოფენაზედ პანორამასა ჰმართავს, შეუკვეთინა სკულპტორის იაკ. ნიკოლაძისათვის საქანდაკო სამუშაოები 1200 მანეთად. ამავე იაკ. ნიკოლაძეს აქვს შეკვეთილი ჯიხვის დამზადება სარაჯიშვილის არყის ქარხნის პავილიონისათვის.

ამ ეამად კავკასიის სავაჭრო-სხვა-და-სხვა პავილიონის გასამართად მუშაობს 100 ხურო. გამოფენის უმთავრესი შენობა უკვე მზადაა.

რადგანაც გამოფენის კომისარიატს ცოტა ფული აქვს, ხოლო გამოფენისათვის წყლის მილის გაყვანას მოუნდება 350 მან., ამისათვის ქალაქის წყლის მილის გამგეს ბ.ნ. ქურდიანს შუამდგომლობა აღუძრავს ქალაქის გამგეობის წინაშე იმის შესახებ, რომ გამოფენაზედ წყლის მილი შეღავათიანის პირობით იქმნას გაყვანილი. ბ.ნ. ქურდიანის წინადადებით გამოფენის კომიტეტს უნდა დაეფაროს მხოლოდ თავისი ხარჯით გაყვანის მილი, ხოლო თვით მილი უფასოდ უნდა დაეთმოს ქალაქის წყლის მილის სახელმწიფო-ადგილს იმ პირობით, რომ გამოფენის გათავებისას უკანვე დაუბრუნდეს ქალაქს.

გამოფენისათვის შექმნილ განყოფილებათა მოწყობა მიენდო: ცხენების მოშენების განყოფილებასა—

ბ.ნ. ბერნს, სხვილ საქონლისა—ა. ა. ქალანთარს, გ. ი. შაღინოვს და კ. ა. კურჩენახს, ფრინველთა მოშენებისა—მელიქ-მანტაიანს, ანტრა-სოვს, პ. ი. ვალტერს, რ. რ. რიტს, მკურნალ-ქალს ა. მ. რუდენკოს და ქ.ნ. შალიკოვს, წვრილ შინაურ საქონლის მოშენების განყოფილების თავმჯდომარედ არჩეულ იქმნა ფ. ა. შიშინოვი.

„კავკასი და მერკურის“ სანავონო საზოგადოებას თანხმობა გამოუცხადებია, რომ კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო გამოფენიდან უკან დაბრუნების დროს დანიშნულს ადგილამდე ექსპონენტები თავისი ექსპონატებით უფასოდ წაიყვანოს.

ზაქათალის ოლქის უფროსს კავკასიის გამოფენის გამგე კომიტეტმა 100 მანეთი გაუზავნა, რომ ამ ფულით გამოფენისათვის ექსპონატები იქმნეს შეკრებილი და ტფილისში გამოგზავნილი.

დაბაჭ სოფელი

(მოწერილი ამბავი)

სოფ. კავთისხევი (გარის მხარე). ცოტა რიგისა ამინდი ძლიერ გვედარსა. სწორედ რომ ჭირვეული გასაფხული იყო წრეულ: ჭერ იყო, შეკრა ცა და ზირველ გასაფხულზედ ავადი ვერ ვნახეთ, ასე რომ თითქმის სასწრაფო-თიღებს მიეცა ხალხი; ეგნათ, წვიმას თვალთ ვუდარა ვნახავთ, მაგრამ და-დაცა მისის მთვარე და დიწყო წვიმები. თითქმის ერთი თვა, ხალხი მუშაობით ვერ გამაძლარა, ვინც ძალ-მომრეობით გათხნა სიმინდები, შერხა, ვინც ან-და, ამას სულ გაუხალხდა. იმედ-გაცრეულებმა ეს მიწები ახლა სთბობდ და-ფორდეს, მაგრამ არ ვინც, ბადას მანც თუ მოუფათ, რომ მხნება და თესვამ მუქთად არ ჩაურათ. მისაჯანს შურისას და ქერისას მშენიერი ზარი უჩანს, თუ კიდევ რამა არ უდალარა, რადგანც ქვესა ქარი ჭქრის ხალხი და, ხალხის სიტყვით-კი, ამას ცუდი შედეგი აქვს.

სხვა... შორის, რ ივისის გაიარა კავთისხევი კრთმა მგზავრმა, რომელიც თავის თავს შტაბს-კაპიტან მიხეილ მიხეილის ძე ზელებსკაი უწოდებდა. ზელებსკაი ზეტერბურგიდან წამოსულა სამ-გზავრად, კავკასიის რეინის გზის მატარებლით მოსულა, აქ ცხენი უყიდ-ნის და მოგზავრებას შესდგამია. მოუფლოა თითერთი, ყოფილა ტფილისში და ახლა გარისაკენ მიდილა; მერმე ქუთაისში ავად ცხენით, იქიდან ისევ კავკასია გადავლ, ორი კვირა ზეტერბურგიდან დასრულდა და 15 კვირის-სათვის ზეტერბურგში ვიქმნებოთ ძალიან ახალგაზდა, მშენიერი ვაჭარია და ეტეობა მასთან გულ-კეთილიც. რო-გორც თითონა სთქვა, ზეტერბურგის მძალე წრეებთან დაახლოებული თურმეა და გვიჩვენა ერთი რეკლამერი, რომელიც თითონ მათს უდიდებულესობას უჩუქებია მისთვის. მართლაც საუკეთესო გამოთქმა ჭქონდა და ისე მძალედ იქცეოდა, რომ ეჭვი შევიტანეთ, უთუ-ოდ გავყენიანი და უმადლისი გვარისა უნდა ყოფილიყო, რამაც თითონვე და-გვარწმუნა შემიდგე და ადრესიც მისცა ერთს სემინარიალს ვ. ცხევაძეს, ზეტერბურგში მობი და სხვა არა გინდა-რა, სწავლის დამთავრებაში შემიწოდოს, რომ ამ განათლებულმა კაცმა ერთი ჩიქოლი და უშეგებელი მითქმა-მოთ-ქმა ასრუტა ამ ჩვენს კავთისხევი: დიდი ხანი არ არის, რაც ამ ჩვენს გარის მხარეში ვაჩვენებო დაბრძანდებოდა და, რაკი რეკლამერი ჭქონდა და ქართული თეთრი ფაფახი ესურა, ეს ზატოისანი კაცი უნდათ თურმე მიიღეს. მი-თურთ, რომ რამწამს ცხენი დაება დუ-ქანში და თავა დაეყარა, თითონ მამინ-ვე სოფლის სასახვად წამოსულიყო. ზირდაზირ შედილა მიწურს სასლებში და ათვლიერებლა. გაიშრთა თურმე დედაცაგების გრავები ბანებზედ და ერთი განკაში შეიქმნა. ამან უურადებო უნებურად მიმაცხევინა და შეგებმურე დაიხივლა მოგზავრმა, ამოედნა სოფელ-ში გვარაინ ვნახე, რომ რუსულად ხმა გაუტა და ამ თავადის ხალხს მოგატა-ნეთ. (თ. ესტატე თარხნიშვილის სხ-

დის წინ იდგა). დედაცაგების ჩიქოლის ამბავი ვითხარი და ბეერი იცინა. ვისც-კა გზა ვეითხე, ამბობდა „მე არა რუსული“ და აუხსენ თუ ეს სიტყვები რასა ნიშნავდა. პ საათზედ ბ.ნი ზელებსკაი გარისაკენ გაემგზავრა, მაგრამ წვიმა მოვიდა და ვერცხე, ავდრისა გზა ახალქალაქს ვეადრ კასცდებოდა. დემრთმა მგზავრება უკურთხოს და ჩვენ სსარგებდოდან რამე ათქმევინოს, თუ მართლა სიტყვა ვისთანმე მიუწვდებო. ბლალჩინი მღ. პ. გელევანოვი

ს. დიდი ჯიხანიში. იმერეთში სოფ. დიდ ჯიხანიში ცოტა რამ ადგილი უჭირავს. სოფელში სტრუქტურები ვეგლა წოდების წარმომადგენლები, რომელთა შორისაც სავაჭო ურთიერთობა და ბუ-შირია. ამ ზატარა კუთხეში ბევრი რიგისი და სწორად საზოგადო დაწესებულება დახარდა უკვე აქაური ინტელიგენციის შემწეობით, მაგალითად: არსებობს სკო-ლები ორისავე სქესისათვის, არსებობს ემანსუელ-კამისესებელი ბანკი, სამკვლ-რო-სამხანაგო თანხა, სახალხო უფასო საშენებელი, აგრეთვე ზატარა საგარეო ადგილი, სადაც უფველ ოთხშაბათობით ბაზრობა იმართება და სს., მაგრამ არ იქნა და დემიდის სოფელს მკურნალი ვერ ედრისა, თუმცა გულშემატკივარი სოფლის ინტელიგენცია დიდად მოწადინე-ბული იყო: დაბაღმა ხალხმა თანაგრძობ-ბა არ გაუწია, რადგანც სჭირდა ხარ-ჯის დაკისრება მიმე ტვირთად მანხ-და. ამის შემდეგ საკუთარის მკურნალის დაქარაგების საქმე სრულიად უგურად-ებოდ დაჩნა და ავადმყოფობა მც-დათან იმცა; რაკი ავადმყოფთა მიმე-ლეული არა ჭქვანდა და სხვა-მხარე ადგილებიდან კიდევ მკურნალის მიმ-ტყუება ერთობ ძვირად უგდებოდათ. ამ ბოლას დრას-კი მკურნალმა ექ-თიმე ვაშაძემ, ამავე სოფლის შეიღობა, სულთ და გულთ მოინდომა ამ მხრივ საზოგადოება-სათვის რამე მძალე და-ედა და ამავე სოფელში „ქიხანის“ დაარსება განიზრახა. და მართლაც მხნედ და ერთგულად მოეკიდა საქმეს, ასე რომ წინაღ უარზედ მდგამი საზოგა-დობა, როგორც იყო, დაიფლია და „ქიხანის“ დაარსება გარდაწყვიტნა.

ამ კეთილს საქმეში არა მარტო ხანი, არამედ ახლ-... მონაწილეობას აღუქმნა... ოგინის 10-ს განახლები დაადგინეს: დაასრულა ჯიხანიში ქიხანის, იყოლიან ერთი მკურნალი, ორი ფერმალი და გახსნა საკუთარი აფთიაქი. ვეგლა ამ საჭიროებისათვის უფველ-წოდებულ 5,000 მანეთი გამოადონ, ე. ო. კომ. ლხედ 2 მ. და 70 კან. საზოგადოება დიდი მადლობა რაგორც ვეგლა იმთი რომელნიც მას ამ საქმეში დახმარეს: აძლევდნენ და დარწმუნებულები არის, მაღე განხარჯა საქმედ იქცევა, ჯიხ-იშის და მისს მახლობელ სოფლებს მცხორებოთ მკურნალი და წამალი ედარ-სებათ. იმედა, ამასთანავე ამ კეთილს დაწესებულებას დასწავისივე ხალხის ს-კეთილდღეო მიეცემა და ისე წარმარ-თება, როგორც ეს ერთგანს და ორეს არის ჩვენში მოწეობილი.

რუსეთი

გამოქვეყნებულ იქმნა ბევრითი საქმის მთავარ გამგეობის ცირკუ-ლიარი საცნებურო წესდების ვადა-თვლიერების შესახებ. — რკინის გზის მთავარ გამგეო-ბას შეუმუშავებია წესები ავადმყოფთა მგზავრობისა რკინის გზით. ეს წესები რკინის გზის საქმეთა საბჭოს უკვე დაუმტკიცებია. — რკინის გზის გამგეობას აზრ-და აქვს დააწესოს ახალი თანამდ-ბობა მატარებლის უფროსისა. მატარებლის უფროსი ამავე დროს უფ-როსი კონდუქტორიც იქმნებო. დღეს უფროს კონდუქტორებად უმე-ტეს შემთხვევაში გაუწიანლებელი ხალხია. მგზავრების თვალში ამ კონ-დუქტორებს არაფითარი პატივი და ავტორიტეტი არა აქვთ, მათ ყურს არაფინ უგდებს და ამიტომ უწყსო-ბანი ხშირად ხდება ხოლმე მატარე-ბლებში. უფროს კონდუქტორს უფ-ლებაცა და ჯამაგირიც გაცილებით

ფელეტონი

ქ. შამანის ალბომი

მოხუცი და ახალგაზდა როცა ერთად დავრჩით მარტო, მიიხრა: ვიცი აკაი ხარ! მე კატია მქვიან... კატო.

ამ ალბომში მინდა რამე ჩამიწერო, ან დახატო!.. „კატია არ ჩამიწერო, მირწენია იყოს „კატო!“

გამეცინა, ვსთქვი: ალბომში რაღა უნდა ჩაეწეროს? ყოველის მხრით მრავალ-გვარად შეუმკიათ ცელქი კატო!

შევკითხე: „მართლა გინდა ჩვენებური გახდე კატო? მაშინ უნდა ჩემი რჩევა გულ-ფიცარზე დაიხატო:“

გაურჩევლად გვარ-ტომობის გრძობა უნდა ანდამატო!.. კაცი ყველგან კაცი არის! ეს იცოდნე, ჩემო კატო!

„სხვა მონები უნდა იყონ, ჩვენ ბატონათ დავრჩით მარტო!“ ეს უგზური განზრახვა და ნუ გჯერა ეს შენც, კატო!

დედობა და ცოლობა პოლიტიკა ქალის მარტო!.. ეს განსოვდეს და შენც ყველა თანაგვიკრძობს, კარგო კატო. აკაკი

ჩვენი მრავალფეროვანი თვით-ცნობიერება.

(დასასრული*)

მერე რითი აიხსნება ეს ანორმა-ლური მოვლენა? იმიოი, რომ ჯერ ისევ უმრავლესობაში ჩვენებური, გადაგვარების გზას დამდგარი ოჯახ-ვი ვერ აწევს, ვერ აყვარებს მო-ზარდ თაობას თავისს სამშობლო ენას და სამშობლო ლიტერა-ტურას და ეს იმისთვის, რომ ჩვენ ოჯახებიდგვან, ჩვენდა სამარ-ცხენოდა, განდევნილია ქართული წიგნი, ქართული ჟურნალ-გაზეთე-ბი. ჩვენს ოჯახში ემწვილი ძლი-ერ იშვიათად მოჰკრავს ყურს ჩვე-ნის ცხოვრების ვარამსა, ჩვენებურ

საქმეთა ვითარებასა და მწერლობა-ლიტერატურაზედ სხვა-ბაას. ქართველი დედა—ეს ოდესმე ჩვე-ნის ოჯახის შეურყეველი ბურჯი—ამ საუკუნეში დამახინჯდა, დაფუქ-სავატდა. მას გაუქრა შეგნება თვი-სის წმინდა მოვალეობა მოწოდე-ბისა.

ქართველ დედას, სავალალოდ, „გარდაეცვალა გული ცხოველი“... წინანდელი გვირების აღმზრდელი ქართველი დედები, რომ ოდესაც ისე უსახლდოდ უყვარდათ თავიანთი სამშობლო, რომ მისთვის სასიკვდი-ლოდ იმეტებდნენ ერთად-ერთ შვილ-საც*), დღეს, ეს სასიქალულო დე-დები, მოკისკისე „ქალბატონებად“ შეიცვალნენ, რომლებიც გაიძახიან: „სამშობლო რასა მიქვიან მეწყურსაც წაუღიაო“ (აკაკი)...

„ტანცი-მანცია“, მასკარადები, „ბალ-ვენერები“, ლოტოს თამაშ—

*) „დემრთმა გვაშორს, შვილი ჩემო, იმა სირცხვილსა, რომ შენ შინ იჯდე, ოდეს სხვანი იხიციანი ვინც მამულისთვის არ იმეტებს თავისსა შვილსა, მას შვილი თვისი, ჩემო კარგო, არ ჰყვარებია.“ („დედა და შვილი“)

ეს ზოგიერთ ქალთა „უმანკო დროს გატარება“—უფრო იზიდავს ეხლან-დელ ქართველ დედების გულს, ვიდრე ოჯახი, გონიერულად შვილის აღზრდა და მამულიშვილის ეალის აღსრულება!

ძველი ქართველი დედა თავისს „ნანინაში“ მამულის სიყვარულსა და მისთვის თავ-განწირვას უმღერდა ნორჩს შვილს:

„დედათა გული ჩვილი მამულისთვის მავრდება, რად მინდა იგი შვილი, თუ მისთვის არ მოკვდება! ვისაც ძე არ შეუქლავს, როს მამულს სჭირებია, შვილო, იმ ვაგლან დედას შვილი არ ჰყვარებია! მე ისე არ წავხდები, ნინა, შვილო, ნანებო!! (ილია).

მეცრამეტე საუკუნეში ეს „ნა-ნინა“ მთლად შეიცვალა. ქართველ ქალების „ნანინაში“ ახლა სულ სხვა თხრობა და სურვილია; ამ სამშობ-ლოს სიყვარულის ნაცვლად დედა ახლა შვილს „ჩინ-ორდენების“ სი-ყვარულს ჩასჩინებს, „კაცი ადვი-ლის“ მოგვას უნატრებს!.. რასაკვი-რველია, ასეთის დედ-ს აღზრდილი ჩვენი მოზარდი თაობა სულით, გუ-ლითა და გონებით დამახინჯებული

გამოდის ცხოვრების ასპარეზზედ-შესაძლებელია, რომ მან დიდი სწავლა-განათლება მიიღოს და თანამედროვე მეცნიერება საფუძვლი-ნად შეითვისოს, მაგრამ ის მანც მომძვინვარებულად და სასარ-გებლოდ ვერ გამოიყენებს ამ თავისს ცოდნას, რადგანაც მისი სწავლ-განათლება ეროვნულ ნიადაგზედ არ არის აღმოცენებული, არა აქვს გარკვეული საზოგადოებრივი გრძობა და აზრიანი ეროვნული თვითცნო-ბიერება. იგი ცხოვრებაში გახდებს ან უკიდურესი ეგოისტი, ან დან-დეფერენტობი შეიპყრობს.

განა ამის ცოცხალ მავალითებს ჩვენ არ ვხედავთ ქართველ ინტელ-გენტთა შორის? რა არის ჩვენებურ-რი, ეგრედ წოდებული, „ქალისტ-რატისმი“, თუ არ უკიდურესი ეგო-ისმის გაღმერთება; თუ არ ყოველ-სავე ზნეობას მოკლებული შენ-მე-მობა? „ქალისტრატისმი“ ნიშნობ-ლივი თვისებაა ჩვენის „ინტელიგენ-ტობის“ თანამედროვე ცხოვრების „ქალისტრატე“ ტიპია, და ამასთან საზოგადო ტიპი, ჩვენებურ „დას-ლომინან“, მაგრამ ეროვნულ თეო-ცნობიერებას მოკლებული ინტელ-გენციისა. ჩვენს კურთხეულ საქმე-

მეტი ექნება, ვიდრე დღევანდელ ობერ-კონდუქტორებს. იმედი აქვთ, ამიტომ ამ თანამდებობას არ მოერიდებიან საშუალო და უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლა დამთავრებულნი. მატარებლის უფროსს, როგორც უფრო განათლებულ და მკოდნე კაცს, მეტი ავტორიტეტი ექმნება საზოგადოების თვალში.

— დღემდე დაბალი სკოლებისა და სახალხო წიგნთ-საცავისათვის ყველა-ნება დართულ ქურჩაღის ან გაზეთის გამოწერა არ შეიძლება. შექმნილი მხოლოდ იმ წლის გამოცემის გამოწერა, რომელსაც სამეცნიერო კომიტეტი წინდაწინვე განიხილავდა. ეხლა საერო განათლების მინისტრმა შესცვალა ეს წესი და ნება დართო წიგნთ-საცავებს გამოიწერონ ხოლომე ქურჩაღი ან გაზეთი, რომლის ერთი ან ორის წლის ნომრებიც კომიტეტს მოუწონებია.

— გზათა მინისტრის წინაშე შემდგომლობა აღძრული დაკლებულ იქნას რკინის გზებზედ ბაგი დამარილებულ თევზის გადაზიდვის დროს.

— შემოდგომიდან საერო განათლების სამინისტროსთან მუშაობას შეუდგება განსაკუთრებული კომისია. ამ კომისიამ უნდა განიხილოს სახალხო და ქალთა საშუალო და უმაღლეს განათლების რეფორმის საქმე.

— 1902 წლის იანვარს მეორე კრება მოხდება საკომერციო განათლების საქმეების შესახებ მოსალაპარაკებლად. სხვათა შორის ამ კრებამ უნდა გადასწყვიტოს, ნება მიეცეთ თუ არა ყველა ებრაელის საკომერციო სასწავლებლებსა და სავაჭრო სკოლებში დაუბრკოლებლად შესვლისა. როგორც ვუწყით, დღეს სასწავლებლებში ებრაელთაგან ყველა მსურველთ არ იღებენ, იმიტომ განსაზღვრულ პროცენტს.

— სამკურნალო დეპარტამენტი დაიავალა საგუბერნიო და საოლქო

გამგეობებს ჰკრიბონ ხოლომე სასტატისტიკო ცნობები ლოთობისაგან გარდაცვლებულთა შესახებ.

— გზათა მინისტრის ბრძანებით ქალებს ნება მიეცათ მიიღონ რკინის გზებზედ შემდეგი თანამდებობანი: უმცროს ანგარიშის მწარმოებლისა, კონტროლიორისა, კანტორის გამგისა და ქურჩაღისტიკისა. აქამდის რკინის გზებზე ქალებს მხოლოდ ტელეგრაფისტებადა და ქაღალდების გადაწერად იღებდნენ.

— სენატმა განმარტა, რომ რაკიკანონმა იმ უკანონოდ შობილთ, რომელთაც იშვალდებინა, კანონიერად შობილთა ყველა უფლება მიანიჭა, ამითი შეიღობა აყვანილნი დედ-მამის კანონიერ მემკვიდრეებად ითვლებიან: მათ უფლება აქვთ ისეთი სამკვიდროს მიღებისა, რომელიც აღმოჩნდება მშობელთა დაქორწინებულად შვილად აყვანის დრომდე. და იმ შემთხვევაშიც-კი, თუ ეს სამკვიდრო შორეულმა ნათესავებმა დაისაკუთრეს, შეიღობილს, როგორც უფრო მახლობელ ნათესავს, უფლება აქვს მოითხოვოს თავისი სამკვიდრო.

უცხოეთი

ჩინეთი. როგორც უკვე ვეჭვანდა მოხსენებულა, დედის საველიანის გამო მსტრუგის გუბერნიის ოუან-ში-კაი სამის წლით სამსახურადგან უნდა გადადგარიყო, მაგრამ რადგან იმპერატორს მისი სამსახურში დაწესა აუტომატურად, რომ ადგილს თავი არ დაანებოს და მხოლოდ ასის დღის განმავლობაში არ იაროს იმეში. როგორც იმპერატორის ბრძანებაშია მოხსენებული, ოუან-ში-კაი შრომინიდან უნდა სატანტო ქალაქი ტინ-ნანგუში თურმე დაწესება და მოადგილეთ ვინმე დიდი მოხელე დაინიშნება, რომელიც მოვალე იქმნება უფლებს საუფრადლებო შემთხვევაში ოუან-ში-კაის მამართლს ხელში რჩევასთვის.

ამ ამავს ეგვიპტის უფლა სახელმწიფოთი უთუად სინარუდით ამოიკითხავს, რადგან ოუან-ში-კაი უცხოელთა შეგობრათ არის ცნობილი და შეარტე, შიში ქქონდათ, რომ მისს სამსახურადგან გადადგომის მთელს შრომინიანში არეულობა და ეგვიპტელთა დეგნა მოჭეუბოდა.

— როგორც „Munch. Allg. Zeit“-ს ატეონიებენ რამიდეგან, ჩინეთიდან გამოგზავნილს წერილებში მისიონერები დიდს შიშს თურმე აცხადებენ, რომ, როგორც-კი ეგვიპტელთა ჯარები წავლენ ჩინეთიდან, მამინეგ ხელ-შეარტედ არეულობა იქნის თავს და ეგვიპტელსა თუ ადგილობრივს ქრისტიანებს დეგნას დაუწყებენ. სამხრეთ ხონანის ვიკარი, მონსინიორი ვოლანტერი იუწყება, მაგალითად, რომ ჩინელების მხრივ ეგვიპტელებისადმი შურსა და მტრობას უკვე თავი უჩენია და კეკლესიებს, ნაშებსა და მისიონერების სხლებს დაწერვას თურმე უზარებენ. მონსინიორის ვოლანტერის მიერ ზეიანში გაგზავნილი ბატონი საკაცი კიდევ იუწყება, რომ იგი ტეგესავთა ჰერმინობს თავისს თავს და კეკლესიას, რომლის გადაშენებაც შესდგომია, ისევ დაქტევის უზარებენ. საკაცი დახმარებას თხოულობს. ამავე მისიის ბატონი გალიარდიც იმასვე იუწყება, რომ მისი მრეფი დიდს შიშსა კინხუს ბახარში ტემპის (დოლია, რომელსაც ჩინეთსა და ინდოეთში მხარობენ) ხმაზედ თურმე იწყებდნენ ხაღსს, რომ უცხოელთა წინააღმდეგ ამოხება მოეხდინათ და მთელს ამოწყვეტნათ. ასრევე სამიშს მდგომარეობაშია საკაციც. ტანშიანში ჩინელები ქრისტიანებს თავს დაუსხენ, დაარტყეს და სხლები დაუწყეს. სამხრეთ ხონანის ქრისტიანეთა მდგომარეობაც უნუგეშობა, იუწყებან.

მაშასადამე, თუ ამ ამბებში ნახევარა მანტ მართალია, ადგილი მოსალოდნე-ლია ეგვიპტის სახელმწიფოთა ჯარებმა შინ დაბრუნება ვერც-კი მოასწონ, რომ ჩინეთში მომწყვედულ უცხოელთა სამეფელთ ხელ-ახლად უკან იქმნენ გაგზავნილნი. და არც თუ რამ არის აქ დაუ-

ჭერებელი: ჩინელების აზრი და ფიქრი სულ სხვაა ამ ქვეყნის შესახებ და ხშირად ჩინეთის შინადაზრი ტეშმარტება, ამათთვის კადარუნებელი და სიტრუა. ავიდომ, მაგალითად, თუნდ ეს წარსულივე ომი: უცხოელი ჯარი ჩინელებს ასობითა და თასობითა ჰხობდა უბრალო შწერებელით, თითქმის უფლებან დაძლეულ იქმნენ და ხაღს-ში-კაი ხმის აურტელებდნენ, რომ საზიზდარს ეგვიპტელებს ამარტებდნენ, კატის კნუტებით წყაღში ჰქრებდნენ და არხოდნენ.

საზრანბათი. ვაღდეკ-რუსისს სა-მინისტრომაც მოასვენა. როგორც მოგხსენებთ, ბატონის საბუჯეტო კომისიამ გადასწყვიტა წლიურს სახელმწიფო ხარჯთ-ადრტეგვაში კერედ წადებული შემოსავლისა დაკავალად გაწერილი გადასახადი შემოეღო. მიუხედავად იმისა, რომ ფინანსთა მინისტრმა დიდი წინააღმდეგობა განაცხადა, კომისიის გადაწყვეტილება სახელმწიფოს დიდს გაჭირვებაში ჩაყენებს, კომისიამ მაინც არა დაუთმო-რა და უნდადა თავისი გავევნა. მაგრამ მოტეუგდა.

წარსულს სამშაბთს, ფინანსთა მინისტრი კაო ხელ-ახლად მოვიდა საბუჯეტო კომისიასაში და განაცხადა, რომ მომავალს წელს შემოსავლის დაკავალად ხარჯის გაწერა არაფრის გულისთვის არ შეიძლება. შენიშნა-რა, ამასთანავე, რომ ამ წელს ასეთი დიდი ცვლილებანი განხრახელი და ხარჯის გაშვება შორის უთუად უგეგმოფილება და წესიერების დარტეგვას გამოიწვევს, დასძინა მინისტრმა, რომ უცბად 600 მილიონის ფრანკის მომტემ გადასახადების გაუჭეპობთ შარლანტე სახელმწიფო ფინანსების საქმეს სრულიად დასტარავს მხოლოდ და არც ერთი ფინანსთა მინისტრი ამას არ დასთანხმდება. დასასრულად, განაცხადა მინისტრმა, რომ მთავრობა ამის შესახებ საჭირო მასალას ჰტრებს და როგორც-კი ეგვიპტე მთავანი ხელთ ექმნება, გადასახადთა ცვლილებასაც მამინეგ შეუდგება. მოსიმიან-რა მოხსენება მინისტრისა, კომისიამ, რიტხვით 11 წევრმა

ნის წინააღმდეგ დაადგინა წინააღმდეგობა კომისიამ აზრი განაცხადის შესახებ და განხრახეა მთავრობის, როგორც-კი დრო და კარგოება ხელს შეგვიწეებს, მამინეგ გადასახადთა ცვლილებას შეუდგებიოფ, და აგრეთვე ის, რომ დევეანდეგს შირტებში შეუძლებელია 1902 წლის 1-დ იანვრისათვის გადასახადი შემოსავლისა დაკავალად იქნეს გაწერილი და 4 სხვა შირდაზრი გადასახადი გაუჭეპულ იქმნეს, დადგინა მორავს საქმეის შეუდგენა.

ინგლისი. ქნ კობგოუხის მიერ ინგლისურს გაზეთებში გამოქვეყნებულ ცნობების შესახებ, რომლებიც ბურების ტრეგ ქალებისა და ბავშვების მდგომარეობის შეტებას, „ნოვოე ვრემის“ ლონდონელი კორესპონდენტი აი, რას იუწყება: „უფლას მოკნსენება, რომ ომის დაწყებამდე ბურებს სკამად კარგი შეძლება ჰქონდათ. ინგლისელების მიერ გადაწყვარ და დაქტეულ სხლებიდან გამომდინარე ბურების რჯახობამ თავს ვერაფერი ვერ წაიღო. უფლას ამათ ინგლისელებმა თავი ერთად მოუყარეს, სხობესა და შემტარეო, უდაზრო ადგილებში კარგები დაუდტეს, თვითოში 6-10-მდე სული დადამიანს შეამწყვედიეს. კარგების უმეტესობა დაკვეფილი იყო და წვიმა ჩანდიოდათ; ჯან-სადი, აუადმოფი და შობობარე დედატეგები უფლას ერთად იყვნენ არეულ-დარეული და უფლას სველს მიწაზედ კიანათ. საჭეული ვოფლად უფარვისი და მასთან შტირე ეძლეოდათ, წვალი ბევრგან სხადის რეცილებით სავსე იყო. შებრძოლ ბურების რჯახობათ დაწარტენ ბურებიდან არჩეუდნენ და ბირეულოთა შეილებს მხოლოდ ხანგვანსა და შესამედს კერძს აძლეუდნენ. სასტიკად ეზურობდნენ. ასეთი კარგეა შემტემი თითონ სამხედრო სამინისტრომაც დასტეციაო. ბანკს, სადაც ბურების რჯახობა ჰქვენდა დატეეეეეუელი, კარშეო 8 ფუტის სიმაღლეზედ მავთულის დობე ჰქონდათ შემოფლებული, ხემსე-დ-ფოფლები, რომ სხობს არანინ მიჰკარტობდა და თუ მიკარტობდნენ, დარჯხს ნარტახები ჰქონდა მამინეგ თოფი ესრეაო, — ამბობს

თელში „კალისტრატეები“ ბლომად ჰფუსფუსებენ და, თუ მათი არა გეგმის რა, ეს იმისთვის, რომ მათს მოქმედების სფერო ვიწროა და ისანი არც ისე „მზნე“ და დაუდგრომდენი არიან, როგორც მათი მანათ-მთავარი დიდი კავისტრატე.

რამდენი ხანია ჩვენის საზოგადოების ერთი ნაწილი ჰკიცხავს და ჰკობს ამ ვაქებატონის საქციელს, მაგრამ ის ყურადღებასაც არ აქცევს. სხვა-და-სხვა ხრიკებით ფონს გადის, იმარჯვებს და ყოყობობს კლდე ამ გამარჯვებით, რითი აიხსნება ასეთი დაბრმავება „დიალომიან“ კაცისა? მხოლოდ იმითი, რომ იმას არა აქვს საზოგადოებრივი იდეალი, ეროვნულ ნიადაგს არის ამცდარი; ერთის სიტყვით, არა აქვს შეგნებული ეროვნული თვით-ცნობიერება.

რას უნდა წარმოადგენდეს ის საზოგადოება, სადაც „კალისტრატეები“ იმარჯვებს, ჰვარფაშობს და საქებად გამხდარა? მხოლოდ ისეთ კაცთა კრებას, რომელსაც ქეკუა-გონება დაჰხნელებია, მდებალად ეგონებიათ გაქლენთილა და ყოველივე აღამიანური თვით-ცნობიერება დაუკარგავს...

სადაც ეროვნული თვით-ცნობი-

ბიერება დამკვიდრებული, იქ „კალისტრატეებს“ ადგილი არა აქვს... მეორეს მხრით, ჩვენებური ყოველივე საშეილი-შვილო საქმის შესახებ ინდეფერენტობი რა არის, თუ არ შედეგი ჩვენის ეროვნულ თვით-ცნობიერების დაცემისა?..

ირყენება ჩვენი ენა, — ეს ეროვნობის საუნჯე და ბურჯი... ყურადღებას არ ვაქცევთ ამ სამწუხარო მოვლენას. და ეს იმიტომ, რომ ჩვენ, ქართველებს, ეროვნული თვით-ცნობიერება არა გვაქვს?

ინგრევა და ირყენვა ჩვენი ისტორიული ძეგლები: ციხეები და საყდარ-მონასტრები, რომელთა კედლებზე სისხლით აწვრია“ ჩვენი ერის ისტორია... ჩვენ კი ფიქრადაც არ მოვვდის მათი დაცვა-შენახვა და შეკეთება. და ეს ისევ იმიტომ, რომ ეროვნული თვით-ცნობიერება არა გვაქვს!..

იკარგება და ირყენება ჩვენი ეროვნული სიძღერა და გალობა, რომელშიაც ჩაქსოვილია მთელი სულიერი ცხოვრება ერისა... ჩვენ არ ვცდილობთ მათ შეერება-შენახვას. და ეს ისევ და ისევ იმიტომ, რომ ეროვნული თვით-ცნობიერება არა გვაქვს!

დაიწყებას ეძლევა ჩვენი ღრმა

შინაარსიანი ზვირ გდმოცემანი და ხალხური ჰოეზია... ჩვენ თავსაც არ ვიწუნებთ ესენი ჩაწეროთ და მომავალს არ დაეუკარგოთ...

არა გვაქვს კარგად დაყენებული შინაარსიანი და გავლენიანი ქურჩაღისტიკა: სულს ძლივს იბრუნებენ ჩვენი ქურჩაღ-გაზეთები, რადგანაც არა ჰყავთ მკითხველ-ნელის შემწყობნი... და ეს იმისთვის, რომ ეროვნულ თვით-ცნობიერებას ვართ მოკლებულნი!

ჩვენი თანამომე, უბრალო ხალხი, ირჩობა გონებრივ და ეკონომიურ წყვილადში, ჰკვენესის აუტანელ ტვირთ ქვეშ... ჩვენ, მათი „გაგებულ-შეკლებული“ ძმები-კი, არა ვცდილობთ გამაცოცხლებელი სხივი შევავსებულ-ქოთ დამამერალოთ...

ჩვენი წარსული ცხოვრება საინტერესოა და ღრმა შინაარსიანი; ჩვენც, როგორც ბუნებით უზოდ დაჯილდოვებული ხალხი, მრავალ მხრით საყურადღებონი ვართ, მაგრამ ჩვენ სრულიადაც არა ვცდილობთ უცხო ერებს გავაცნოთ ჩვენი წარსული და მოიქცეოთ მათი ყურადღება, როგორც ამას სხვები სცდილობენ.

ამას ჩვენ ვერ ვახერხებთ, რად-

განაც თვითონ ჩვენ არ ვცნობთ ჩვენს წარსულს და ჩვენს ცხოვრებას... და ეს იმისთვის, რომ გვაკლია ეროვნული თვით-ცნობიერება!

ჩვენში გამეფებულია: შური, შუღლი, აყალ-მაყალი, დავი-დარაბა, დას-დასობა, ორპირობა, ანგარება, გაუტანლობა, უნდობლობა და სხვ. და ეს იმისთვის, რომ ჩვენში არ არის ჯერაც შეგნებული ძალი ზნეობრივის მოვალეობისა, თანხმობა ერთობისა და ეროვნულ თვით-ცნობიერებისა!

ჩვენი თავდა-აზნაურობა „ნაქერ-ნაქერ“ ჰყიდის „ქველ მამა-პაპათა-გან“ დარჩენილ მიწა-წყალს, ხან ბანკებში ავირავებს მთელს საცხოვრებელს; ამ ფულს „ბითურ-ცხრა-ში“ ავებს და უაზროდ ჰფლანგავს. ეს იმისთვის, რომ მათ გაუქრათ „სული მამა-პაპური“ და არა აქვთ შეგნებული ეროვნული თვით-ცნობიერება!

ჩვენში ძლიერ ხშირად ნიქის პატრონი, მეცადინე და უანგარო მუშაკი ხურდავდება, წვრალიმანდება, ეცემა და პესსიმიზმს ეძლევა, და ეს იმიტომ, რომ მას ყველგან ხედება წინ ფუქსავატობა, უგულობა, დალაჩრება, შური, გაუტანლობა, დაუნდობლობა, — რაც, როგორც ვთქვით,

შედგავი თვით-ცნობიერების უქონლობისა!

ჩვენში არიან ზოგიერთნი ისეთნი, რომლებმაც სწავლა-განათლების მიხედვად ევროპა შემოიარეს და რომლებმაც მსურთ კიდევ უანგარო და ნაყოფიერი სამსახური მამულისა; მაგრამ მათი მოქმედება-მოღვაწეობა, როგორც სინამდვილე გვარწმუნებს, ხშირად უნიადაგოა, უსარგებლო და თეორეტიული. რათა? იმიტომ, რომ ისინი არა სცდილობენ ეროვნულ გრძობა-მისწრაფებით შეახვიონ და გავაცხოველონ თავიანთი ცოდნა-დაკვირება და ეროვნული სარჩული დაუღონ ყოველს თავისს ფიქრ-აზრ-მოქმედებას...

ერთის სიტყვით, თუ დღეს ქართველი ერი, აკაკის თქმის არ იყოს, „მოწინავეს ჩამორჩა და უკანახე წინ არის“, ეს იმისთვის, რომ მას არა აქვს ეროვნული თვით-ცნობიერება, რომელიც სათავე და საძირკველია ერის პროგრესული წინმსვლელობისა. და სადაც ეს „საძირკველი“ დანგრეულია, იქ, მეორე პოეტის თქმის არ იყოს, „კედლების აღშენებისთვის ყოველი შრომა დაკარგულია“.

ი. ვართაგავა

კორესპონდენტი ქ-ის ვაგნაშვილის მიერ ამ დღეებში გამოქვეყნებულ ცნობებში, რომელსაც ტყვე-სურების ბანაკები თავისი თვალთ უნახავს.

შურნალ-ვაგნაშვილი

ინგლისის მეფის კარის კაცთა შორის მრავალი არიან ძველის, რანდულ დროიდან დარჩენილ საპატრიო თანამდებობათა აღმასრულებელი. ამ კარის კაცთ დღეს აღარავითარი საქმე აღარა აქვთ. პირველი ადგილი ამათ შორის უჭირავს ვერვლ ფოლდერულ „მეფის რანდს“. ამ რანდის მოვალეობას ერთად-ერთი „საქმე“ შეადგენს: მეფის გვირგვინის კურთხევის დროს თავით-ფეხამდე შეიარაღებული იგი ვესტმინსტერის სასახლეში უნდა გამოცხადდეს და ბრძოლაში გაიხმოს ისინი, ვინც მეფეს მეფედ არა სცნობს და იტყვიან, რომ იგი ტახტზედ უკანონოდ ავიდაო. რანდი მეფის ხალხით სავსე დარბაზში, ისერის შუა იატაკზედ რკინის ხელთათმანს და ხმა მალა ამბობს: „ვინც გაბედვს და იტყვის, რომ ჩემს კეთილშობილს მბრძანებელს უფლება არა აქვს მეფობისა, ემსაათში გამოვიდეს ის ჩემთან საბრძოლველად; ასეთ ვაებატონს ჩემის მახვილით შუაზედ გავაბაზი! ამაყად იყურება შემდეგ რანდი აქეთ-იქით და ემზადება მტერთან შესაბრძოლველად, მაგრამ მოწინააღმდეგე არსად სჩანს. ამ გვარ მამაკობისა და გულადობისათვის „რანდს“ ეძლევა საჩუქრად ოქროს ფილა ღვინით აავსე. ეს არის და ეს მიწელი თანამდებობა მეფის რანდისა. სცხოვრობს რანდი სკრეველსის მშენებელ ციხე-კოშკში. მეფის რანდის თანამდებობა შემკვიდრებობითაა. 1292 წელს ეს თანამდებობა დემოკრის გვარის ებომა და მას აქვთ აღარავის ჩამოღობილება იმისთვის, მეორე ძველ დროიდან დარჩენილი ჩვეულება საჩუქრად, რომელიც ინგლისის ქალაქის თავებმა გვირგვინის კურთხევის დღეს უნდა მიართვან მეფეს. საჩუქრად უნდა მიიტანოს გარეულ ფრინველის ხორცი. დღეს, რასაკვირველია, ამ ჩვეულებას აღათავითარი მნიშვნელობა აღარა აქვს, მაგრამ, ამისდა მიუხედავად, დღევანდელ ცერემონიების გარეშის ნორმალის ჰერცოგს მეფე ელუარდის გვირგვინის კურთხევის დროს მიიწვი მოუხდა ამ ჩვეულებების განახლება. ცერემონიებისტრებად 1672 წლიდან ნორფოლის ჰერცოგები არიან. ამ თანამდებობის გარდა ნორფოლის ჰერცოგს ჰეროლდის დეპარტამენტის უფროსობა და მედინეთ-ხუცესობაც ახარია. ხოლო რადგანაც ერთ კაცს არ ძალუძს ესოდენ საქმის შესრულება, თანაშემწეებად მედინეთ-ხუცესობაში ჰერცოგს იმ ორის საუკუნის წინად დაენიშნა ჰერცოგის არაგლი და მარკოზ ორმონდა. ამ სამჯვრტემეს, რომელთაც მეფის ღვინობთან არაფერი საერთო არა აქვთ, მეფის ტახტზედ ასვლის დროს ეძლევა თითოს ოქროს ფილა, ოქროს ჩანგალი და ასეთივე კოვზი. არა ნაკლებად ძნელი საქმე აქვს ლორდ დენდისაც, რომლის ლებზედაც ყაბის დანა ამოჭრილი. დენდის თანამდებობას მეფის სუფრაზედ მისართმევი ხორცის დაჭრა და დანაწილება შეადგენს. 1821 წელს ერთმა სასახლეში მყოფმა მანდილოსანმა გაპხედა და ეს თანამდებობა მიითვისა, საქმე სასამართლომდე მივიდა, რომელმაც დენდის ამბით აღუდგინა ძველი უფლებანი ლორდ დენდის. მეორე ლორდს მეკვიდრებობითვე გადაეცა უფლება მეფის სუფრაზედ თეფშების გამოცვლისა. ამ ლორდის წინაპარმა უფინ სამაგალითო საქმით ისახელა თავი, იგი ცხენით ვესტმინსტერის დარბაზის კიბებზედ ავიდა, ხელში ლორდს ღვინით სავსე ფილა ეჭირა ისე მოხერხებულად, რომ ერთი წვეთი არ დაუქცევია. დღევანდელი მარკოზი აბერტონი მეფის საუკუნისა გოგამისტრად ითვლება, კარლ როდსი—მეფის ფესხაცმელის დამტარებლად. მეფის დავარცხნისა და საზოგადოდ თავის მორთვის უფლება აქვს მხოლოდ მარკოზ ვინჩესტერს. საპატრიო თანამდებობა აქვს მინიჭებული აგრეთვე ჰერცოგ ნიუკასტლს: ამ ჰერცოგმა ხელი უნდა მიაშველოს მეფეს, როდესაც იგი სიპეტრის ჰერით დაიღვება. დურგმისა და პატის ეპისკოპოსმა უნდა წა-

მოიკიდოს მეფე და წაიყვანოს იქ. სადაც საჭირო იქნება, თუ მის უდიდებულესობას გული შეუღონდა. კემბრიჯის ჰერცოგს ჰაიდ-პარკის დამცველისა და მოვალეობის საპატრიო წოდება აქვს მინიჭებული, რისთვისაც სახელმწიფო ხაზინიდან წელიწადში 20,000 მანეთი ეძლევა და სხვ.

დეპეშა

(„რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან“)
15 ივნისი.
პეტერბურგში. „კანონდებობათა კრებულში“ გამოქვეყნებულია, რომ ქალაქს ვლადივოსტოკსა და ნიკოლაევში საბაჟოები იქნა დაწესებული და ნიეგოროდის იარმუჟახედ მოვაჭრეთაგან გარდასახადის აღების შესახებ დროებითი წესები დამტკიცებული.
დიდი მთავარი სერგეი ალექსანდრეს ძე 15 ივნისს მოსკოვიდან პეტერბურგში ჩამოვიდა. დიდი მთავარი ალექსეი ალექსანდრეს ძე 15 ივნისს საზღვარ-გარეთიდან დაბრუნდა.
გენერალი ფონ-მოლტკე და ოფიცრები გერმანიის სამხედრო დეპუტაციისა 15 ივნისს ხელმწიფე იმპერატორის მარიათ თეოდორეს ასულს წარუდგინენ.
რიგა. საიუბილეო გამოფენას უკვე 80,000 მნახველი დაესწრო.
ოლშანსა. ტიბეტის საგანგებო საელჩო გარეშე საქმეთა სამინისტროს მოხელის შეკინის თანხლებით 15 ივნისს, 9 საათსა და 45 წამ. წავიდა პეტერბურგს ჩქარი მატარებლით. საელჩო დიდის ამბით გააცილეს. საელჩოს უფროსმა ლამა დორჟიევმა გულითადის დახვედრისათვის მადლობა უძღვნა.
მოსკოვი. ბრესტის რკინის გზის ფანიალის სადგურსა და ნეგოროვლიას შუა საქონლის მატარებელი № 73 წინიდან მომავალს საქონლისავე მატარებელს № 56 დაეჯახა და სამი ვაგონი ჩაუშტურია. ორივე ორთქლ-მავალი დაზიანებულია. ტორმოზზედ მდგომს კონდუქტორს ორთავე ხელი მოაწყვიტა.
როგოეთის ნაწილში დიდი ცეცხლი გაჩენილი; 18 სახლი და ორი ბავშვი დაიწვა. სხვებისა ჯერ არ იციან-რა.
ჩისტოპოლი. ადგილ-ადგილ, სადაც წვიმები არა ყოფილა, გაზაფხულის ნათესები დაზიანებულია, ბალახი მთლად მომცდარია; ქვაკვი ჩქარა შემოვს; ნათესებს მალე მოიშვიან.
ლონდონი. საზოგადოებათა პალატამ, ხანგრძლივების კამათის შემდეგ, მიიღო ის მუხლები წინადადებისა, რომელიც გარეთ გასატან ნახშირის საბაჟო გარდასახადს შეეხება. კამათის დროს გიქსბიჩი ამტკიცებდა—სისულელეა ის აზრი, ვითომ ეს საბაჟო გარდასახადი ინგლისის ნახშირს ყველა უცხო ბაზრებზედ გააძევესო. რაც საფრანგეთიდან, ბელგიიდანა და დანიიდან შემოდის და ემტკიცო, რომ აღნიშნული საბაჟო გარდასახადი მხოლოდ უცხოელს მომხმარებლებს დააწვება ტვირთადოა.
კონსტანტინოპოლი. ვალატის მიდამოებში ერთი 18 წლის ბერძენი გახდა შავის ჭირის წინშეებით

ავად. გასაფრთხილებლად ლონს-ძიება მიღებული.
ბაღრილი. პალატა. სელეველა ამ წინაშედ მომხდარ სარწმუნოებრივ შეტაკებათა შესახებ დაეკითხა პალატას, დაიჩივლა, რომ კანონები ირღვევა და მოითხოვა კათოლიკეთ პატივისცემით მოეპყარიო (დიდს წინააღმდეგობას უცხადებენ). პასუხი მონეტმა მისცა, მთავრობის მოხელეთა მოქმედება გაამართლა და შეკნიშნა, რომ კათოლიკეებს სარწმუნოებრივის მანიფესტაციების მოხდენა ამას იქათაც შეეძლებათ, მაგრამ პოლიტიკურის მანიფესტაციებისა-კი არაო. მოაგონებს ამასთანავე, რომ ამ გვარს შემთხვევებში კონსერვატიულ სამინისტროების დროსაც მუდამ ჯარები გამოჰყვანდათ ქუჩებში. მინისტრმა განაცხადა, რომ კანონების წინაშე პატივიცემას მთავრობა ყველასაგან ერთნაირად თხოულობს. სხდომა ხმაურობის დროს იქნა დახურული.
როტმარდამი. კრიუგერი ერთის კვირით კამპენში წავიდა. გასაცილებლად ვოკზალზედ სახელმწიფოსი და ქალაქის მოხელენი შეიკრიბნენ. მრავალი ხალხი აღტაცებით შეეგება კრიუგერსა.
აბაშანი. კრიუგერი აქ დღეს დილით მოვიდა. კომიტეტის თავმჯდომარემ ტრანსვალის პრეზიდენტს შესაგებელი სიტყვა მოახსენა. კრიუგერი შემდეგ ქალაქის საბჭომ მიიღო.
შანანი. ლუკუნის თხოვნით, შენმა ყველა ადგილობრივს კონსულებს დარბაზობა გაუწია და სთხოვა, რომ პეკინიდან ყველა უცხოელი ჯარები გაეძენენ და შანანიც გაწმენდილ იქნეს. როგორც ხმა დადის, ეს კითხვა კონსულებს გარდასაწყვეტად თავისს სახელმწიფოთათვის წარუდგენიათ.
პეკინი. უცხოეთის გაზეთების მიერ ნაუწყები ამბავი, ვითომ ტუნფუსიანის წინააღმდეგ ჩინეთის მთავრობას უცხოელთა ჯარები მოეთხოვოს, ტყუილია. ჩინელების ცნობებით, ტუნფუსიანი უსაქმოთა და უჯაროთა ზის თვისს სამშობლო ქვეყანაში.
ლეიპციგი. ლეიპციგის ბანკის მეორე დირექტორი გენრიც დღით შეიპყრეს.
მიდელბურგი. გუშინ რომ რიმონდს ბურები თავს დაესხნენ, ინგლისელებს 6 მოუკლეს და 6 დაუჭრეს.
ხარკოვი. ოქტის სსსმართლად მოსიძინა თხოვნა სავსტრო ბანკის წევრებისა იმის შესახებ, რომ ბანკის წევრები შეუძლებელია არიან, ბანკი ვაჭრობაში შეუძლებელი იცნოს და სსმი ნათვლი მზრუნველი დაუნიშნა. კასსა და ქანება ბანკისა დაბეჭდადია.
16 ივნისი
პეტერბურგში. 14 ივნისის ბიულეტენი: „დიდის მთავრის მეუღლეს მარიათ გიორგის ასულს ჯანმრთელობა სწრაფად უბრუნდება, თავს კარგადა ჰგრძნობს და მალე მთლად გასაღდება. ახლიად შობილი დიდის მთავრის გიორგი მიხეილის ძის ასული ნინაც სრულიად ჯანსაღად არის.“
ტარიხინი. ცეცხლი ჩაქრეს; 24 ხეტის სახილი ნავი დაიწვა, 20 ბარჯა, ოთხი დიდი და რამდენიმე

წვრილი ხეტის სახეობი თავისის საწყობით; დაზარალდნენ ქალაქის მიდამოები ელმანკა და კუპოლის-ნოე; ცეცხლს რამდენიმე ადამიანიც უმსხვერპლია. ზარალი ხუთ მილიონამდეა.
პარლსრუმი. თანახმად თვისის თხოვნისა, დიდმა ჰერცოგმა მინისტრ-პრეზიდენტი ნოკვი სამსახურიდან დაითხოვა, და მის მაგიერად გარეშე საქმეთა მინისტრი ბრაუერი დანიშნა, რომელსაც ძველი თანამდებობა ისევ შეჭრა. სახელმწიფოს ბრალმდებელი ბარონი დუბი სასჯულო საქმეთა, სარწმუნოებათა, საერო განათლებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს პრეზიდენტად იქნა დანიშნული.
ნიშ-იორკი. სამაკლეო ფირმა „მარკანდის ამხანაგობისა“ გაკოტრდა.
პეკინი. ვლჩების დღევანდელს სხდომაზედ საყურადღებო არა ყოფილა-რა განხილული.
პარიში. ასსოციაციათა შესახებ წარდგენილი კანონ-პროექტი პალატამ უკლებლივ შეიწყნარა იმ რიგად, როგორც იგი სენატმა მიიღო.
პეკინი. შანსის პროვინციის გუბერნატორისაგან ლიხუნგანგმა ღუპეშა მიიღო, რომელშიაც ნათქვამია, რომ ბელგიელ მისიონერების დახატვის ამბავი ტყუილია; ოლქში სრული სიმშვიდეა.
უპინბოლნი. ძლიერის ბრძოლის შემდეგ, რომელმაც მთელს დღეს გასტანა, ინგლისის პატარა რაზმმა კონროის რაზმი დიდი სიმამრიდან განდევნა. ბურებს ხუთი კაცი მოუკლეს; ინგლისელებმა ერთი ტყვე წაიყვანეს; ბევრი ცხენიბი წაართვეს.
წვრილი რედაქციის მიმართ
უმორჩილესადა გთხოვთ თქვენს პატივცემულს გაზეთში შემდეგს ანგარიშს ადგილი დაუთმოთ.
სამრველო-საეკლესიო დედათა სკოლის სასარგებლოდ დ. ლანჩუთში გასულს 11 მაისს ჩემ მიერ გამოართული იყო ქართულ-რუსული წარმოდგენა ბუფეტით, რომელსაც შემოუვიდა: ბილეთების გასყიდვით—310 მ. 10 კ., შემოსწირეს: 5. ლ. გველაშვილმა—5 მან. და ბ. შებალდნოვმა—3 მ. 10 კ., ბუფეტებიდან შემოვიდა—112 მან. 50 კ. და სულ 430 მან. და 70 კ. აქედან დაიხარჯა: ნება-რთვისა, პატენტსა და პარიკმახერზედ—18 მან. 64 კ., აფიშებისა, ბილეთებისა და

მათ დასარიგებლად კაცს—11 მან. 22 კ., მარკები ბილეთებისათვის—16 მან. 62 კ., სამხედრო მუსიკის დაჭირებულება შექმნილად ბის მოყვანა ბათუმიდანა და უკან ვაგონებმა—52 მან. 80 კ., საქმელ-სამსელში—85 მან. 94 კ., სულ დაიხარჯა—200 მან. 67 კ., დარჩა წმინდა შემოსავალი—230 მან. და 3 კ., რომელიც ხსენებულის სკოლების გამგეს ბლადიჩინს-მღვდელს მ. ვ. ჩხაიძეს გარდაეცა.
მე, როგორც გამგე წარმოდგენისა და მხრუნველი ზემოდ მოხსენებულის დედათა სკოლისა, გულითად მადლობას ვუძღვნი ყველა იმთ, ვინც იწება და ამ წარმოდგენის გამართვაში დახმარება აღმოაჩინეს. განსაკუთრებით-კი მადლობის ღირსნი არიან ბ-ნი ნ. გ. მხეიძე, ი. სკურატი და გრიგოლ ურატაძე, რომელთაც ფრიალ დიდი შრომა დაგვდეს და ყოველ-მხრივ ხელი შეგვიწყეს. ემადლობ აგრეთვე შემომწირველთა და წარმოდგენის დამსწრეთ იმ დიდის თანაგრძობისათვის, რომელიც მათ ამ საქმეს აღმოუჩინეს.
წარმოდგენის გამგე ელისაბედ ეფთი-მეს ასული სალასია
გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა ნ ი
ტფილისის ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს, რომ 22 ამა ივნისს, ნაშუადღევს 1 საათზედ, გამგეობის თანადანსწრებით მოხდებდა საჯარო მამრობა, რომელზედაც იჯარით გაიცემა დაგეგმა და მოკარწყულა გზისა პეტრე-პავლეს ხილიდან საქალაქო გადაამდებ სენით ავადმყოფთა ბარაკებამდე; სამუშაო სულ 210 მანეთისაა.
მსურველთ შეუძლიანთ პირობანი გასინჯონ გამგეობის ამშენებელ განყოფილებაში ყოველ დღე, კვირ-უქმეს გარდა, 9-დგან 2 საათამდე. (3-5-1)
ტფილისის ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს, რომ 22 ამა ივნისს, ნაშუადღევს 1 საათზედ, გამგეობის თანადანსწრებით მოხდებდა საჯარო მამრობა, რომელზედაც იჯარით გაიცემა მართლმადიდებელთა კუკიის სასაფლაოსაკენ მიმავალ გზის მოკარწყულა ანტონის ქუჩის კუთხიდან დაწყობილი იაროსლავის ვიწრო ქუჩამდე; 1240 ოთხ-კ. საყენი. სამუშაო 4900 მანეთისაა.
მსურველთ შეუძლიანთ პირობანი გასინჯონ გამგეობის ამშენებელ განყოფილებაში ყოველ დღე, კვირ-უქმეს გარდა, 9-დგან 2 საათამდე. (3-5-1)

საკოპარციო კურსები

ქალენისა და ვაქენისათვის (წელიწადი მეოცე)

კურსების დანიშნულება ის არის, რომ სპეციალური საკომერციო განათლება შესძინოს მსურველთ, როგორც ქალებს, ისე ვაჭებს, და მოამზადოს ვარჯიშობის შემწეობით ანგარიშის დახელოვნებით მკოდნენის. სწავლის გათავების შემდეგ მოწმობანი ეძლევათ. 1901—1902 სა მოსწავლო წელს შემდეგი საგნები იქნება სასწავლებელი: 1) საკომერციო ეკონომია, 2) საკომერციო არითმეტიკა, 3) ბუხჯალტურა (მარტივი, ორკვირ და საბანკო), 4) არითმეტიკა სახვარიათა ჩოთქით, 5) საკომერციო მიწწმწყა, 6) სავაჭრო და სთამაშოქა წესებანი, 7) მსწრაფლ-წერა და წერა-გაგნული და შხაინი (исправление дурного почерка).
სწავლა დაიწყება 15 სექტემბრიდან. ახლად შემომსილელთა მიღება დაიწყება 1 სექტემბრიდან, ყოველ დღე დილის 10 საათიდან თერთმეტამდე და საღამოს 4 საათიდან 8 საათამდე, კურსების სადგომში, სხვა ადგილსანდრე ფრედანოვისა, № 9, სერგოევისა და ლერმონტოვის ქუჩებში.
პროგრამები და წესები კურსებისა უსსყიდვოდ შეიძლება მიიღოს მსურველთა კურსების სადგომში და ძმათა წოვიანოვების საბანკო კანტორაში, სიონის ქუჩაზედ.
ვინც ქალაქს გარეშე სცხოვრობს, შეუძლიან წერილით მიჰმართოს კურსების დამმარსებელს ს. შ. მანუქაანსს, ტულას. (24—133—2)